

Решение № 44

Номер 44

Година 13.03.2020

Град Мадан

Районен Съд - Мадан

На 13.02

Година 2020

В публично заседание в следния състав:

Председател:

Секретар:

Прокурор:

като разгледа докладваното от Тоничка Кисьова

Гражданско I инстанция дело

номер

20195430100349

по описа за

2019

година

Производството е по реда на чл.422,ал.1 от ГПК.

Ищецът „. за К. на П. З. Е. гр.С. с ЕИК ****, представлявано от И. К. чрез юрисконсулт Д. В. А. е предявил иск с правно основание чл.422, ал.1 ГПК във вр. с чл.240, ал.1 и 2, чл.86 и чл.92 ЗЗД, с който претендира да се признае за установено, по отношение на ответника Н. Р. К., с ЕГН *, от с.Е., ПК 4970, че „. за К. на П. З. Е. има следните вземания срещу Н. Р. К., произтичащи от Договор за кредит "Бяла карта" с № **/01.05.2018г., сключен с "****" ООД и прехвърлен в полза на „. за К. на П. З. Е. с Рамков договор за прехвърляне на парични задължения от 11.11.2016г. и Приложение № 1 към него от 23.04.2019г., а именно: 292.46 лева главница; 23.80 лева договорна лихва за периода от 10.06.2018г. - датата на първата транзакция по картата до 06.11.2018г. - датата на настъпване на предсрочната изискуемост; 58.50 лева неустойка за неизпълнение на договорно задължение; 200 лева разходи и такси за извънсъдебно събиране на просроченото задължение; 19.50 лева лихва за забава/мораторна лихва върху непогасената главница за периода от 07.11.2018 г. - денят, следващ датата на настъпване и респективно обявяване предсрочната изискуемост до 30.07.2019 г. - датата на подаване на заявление за издаване на заповед за изпълнение, ведно със законната лихва върху главницата от момента на подаване на заявлението по чл. 410 от ГПК до окончателното изплащане на дължимите суми. Моли да бъде осъдена ответницата да му заплати и направените съдебни разноски и възнаграждение за процесуално представителство на основание чл. 78,ал. 8 от ГПК в общ размер на 350 лв., от които: 50 лв. по чл.13, т.2 от НЗПП за подготовка на документи за завеждане на дело и 300 лв. по чл. 25 от НЗПП.

Ищецът твърди, че по подадено от него заявление по чл.410 от ГПК е издадена Заповед за изпълнение по ч.гр.д.№ 267/2019г. по описа на МРС, срещу която в законния срок е постъпило възражение от длъжника. Затова в срока по чл.415,ал. 1,т.1 от ГПК е предявил настоящия установителен иск. Твърди още, че претендираните вземания произтичат от Договор за кредит „Бяла карта“ с № 542919/01.05.2018 г., сключен с „***“ ООД, и прехвърлени в полза на „. за К. на П. З. Е. с Рамков договор за прехвърляне на парични задължения (цесия) от 11.11.2016 г. и Приложение № 1 към него от 23.04.2019 г. Сочи, че длъжникът е уведомен за извършеното прехвърляне на задълженията му от цедента „***“ ООД чрез пълномощника му „. за К. на П. З. Е., чрез уведомително писмо. Твърди с още, че с подписването на процесния договор, съгласно чл. 2, ал. 1, „***“ ООД се е задължило да предостави на Н. Р. В. револвиращ кредит в максимален размер на 300.00 лева, под формата на разрешен кредитен лимит, който се усвоява чрез международна кредитна карта Бяла карта/Access Finance/iCard, а кредитополучателят се задължил да го ползва и върне съгласно условията на сключения договор. Съгласно на чл. 3, ал. 1 от Договора кредитополучателят по всяко време може да усвоява суми до максималния размер на кредитния лимит, като настъпването на падежа на 2-ро число от месеца зависи изцяло от кредитополучателя и настъпва в случай, че същият усвои част или в цялост максималния кредитен лимит.С подписване на договора за кредит, кредитодателят е предоставил на кредитополучателя кредитна карта издадена от „....“ /Картоиздател/ ведно със запечатан плик, съдържащ ПИН кода за ползване на картата, като кредитополучателят може да усвои изцяло максималния размер на кредита веднага след активиране на картата и влизане в сила на договора за кредит, което съставлява изпълнение на задължението на кредитодателя да предостави заемната сума. Ищецът твърди, че от усвоените суми по предоставения кредитен лимит чрез кредитната карта към настоящия момент усвоената и непогасена главница е в размер на 292.46 лева. Съгласно чл. 8 във вр. с чл. 4, ал. 1, т. 2 от договора, върху усвоената и непогасена главница кредитополучателят дължи договорна лихва, която се начислява всеки ден при фиксиран годишен лихвен процент 43,20% или дневен лихвен процент в размер на 0.12%, като в случая дължимата договорна лихва е в размер на 23,80 лева за периода от 10.06.2018г. - датата на първата транзакция по кредитната карта до 06.11.2018г.-датата на настъпване на предсрочна изискуемост.

Ищецът сочи още, че страните са договорили в чл.15 от договора, че ако кредитополучателят не заплати текущото си задължение, представляващо сбор от сумите по чл. 3, ал. 3, т. 1-4, на падежа - 2-ро число на месеца, същият се задължава да предостави на кредитодателя в 3-дневен срок от падежа, а именно до 5-то число, обезпечение чрез поръчителство при конкретно посочените в чл. 15, ал. 1, т. 1-5 предпоставки, за което между кредитодателя и поръчителя се подписва договор за поръчителство за срок от 30 дни. Задължението за предоставяне на обезпечение чрез поръчителство възниква при всеки отделен случай на забава за плащане на текущото задължение на падежа. Съгласно чл. 20 от процесния договор при неизпълнение на задължението за предоставяне на обезпечение в посочения в чл. 15 срок до 5-то число, кредитополучателят дължи на кредитора неустойка в размер на 10% от усвоената и непогасена главница съгласно чл.3,ал.3, т.1 и т.2 от Договора,като неустойката се дължи за всяко отделно неизпълнение на задължението за предоставяне на обезпечение. Същата се начислява на 6-то число на месеца, в случай че до 5-то число кредитополучателят не е погасил текущото си задължение, като в конкретния

случай на кредитополучателя е начислена неустойка за неизпълнение на договорно задължение, чийто размер към настоящия момент е **58.50 лева**.

Ищецът твърди също, че съгласно чл.12,ал.1 от договора, ако кредитополучателят не погаси текущото си задължение на посочения в договора падеж, същият има не само задълженията по чл.15 от договора, а има и задължението да заплати сума в размер на 15% от максималния кредитен лимит, която да послужи за частично погасяване на задълженията му. Съгласно чл. 21, ал. 4 от Договора при забава за плащане на текущо задължение от страна на кредитополучателя или на сумата по чл.12,ал.1 - 15% от максималния кредитен лимит, кредитополучателят дължи още и разходи за действия по събиране на задължението в размер на 2.50 лева за всеки ден, които се начисляват до заплащане на съответното текущо задължение или на сумата по чл. 12, ал.1., като в случая са начислени разходи по чл. 21, ал. 4 в размер на 80 лева. А в случай, че, ако кредитополучателят не предостави обезпечението по чл. 16, но заплати 15% от максималния кредитен лимит, същият не дължи разходите за действия по събиране на задължението, но дължи неустойката по чл. 20 от Договора. Ищецът твърди също, че страните са се споразумели в чл. 22, ал. 5, че при настъпване на предсрочна изискуемост се начислява еднократна такса в размер на 120 лева, която включва дейността на служител/лице, което осъществява и администрира дейността по извънсъдебно събиране на задължението на кредитополучателя. В настоящия случай, начислените разходи по чл. 21, ал. 4 от Договора са в размер на 80.00 лева, а таксата по чл. 21, ал. 5 е в размер на 120.00 лева, или общо претендираните разходи и такси за извънсъдебно събиране са в размер на 200 лева, като тези разходи ищецът сочи, че са начислени съгласно чл.10а от ЗПК и нямат характер на неустойка.

Ищецът твърди, че съгласно чл. 21,ал.1 от Договора, в случай че кредитополучателят изпадне в забава за плащане, на което и да е парично задължение по настоящия договор с повече от 10 дни или не заплати минимум 15 % от одобрения си кредитен лимит, в рамките на два последователни месеца, като в поне един месец да бъдат внесени общо 15 % от сумата по одобрения кредитен лимит, кредитодателят има право да обяви цялото му задължение по Договора за предсрочно изискуемо, като обявяването на предсрочната изискуемост се извършва по някой от начините по чл. 27 от договора. В случая предсрочната изискуемост е настъпила на 06 ноември 2018г. и е обявена на кредитополучателя чрез изпращането, респ. получаването на кратко текстото съобщение на посочения от последния телефонен номер в сключения Договор за кредит, който е един от начините, предвидени в чл. 27 от Договора.

Сочи също, че считано от настъпването на предсрочната изискуемост, ответницата Н. В. дължи заплащането на лихва за забава/мораторна лихва върху главницата, която в настоящия случай е в размер на 19.50 лева и е начислена за периода от 07.11.2018 г. - денят, следващ датата на настъпване и респективно обявяване на предсрочната изискуемост до 30.07.2019 г. - датата на подаване на заявление за издаване на заповед за изпълнение, ведно със законната лихва върху главницата от момента на подаване на заявлението до окончателното изплащане на дължимите суми.

Ищецът твърди също, че ответницата се е задължила да заплаща до всяко 2-ро число на месеца текущото си задължение за предходния месец, като от сключване на договора до подаването на заявлението за издаване на заповед за изпълнение и изпълнителен лист Н. Р. В. продължава виновно да не изпълнява задълженията си.

В срока по чл.131,ал.1 от ГПК е постъпил отговор на исковата молба от ответницата Н. Р. В., чрез пълномощника ѝ адв. М. О., в който оспорва предявените искове като неосноввателни и моли да бъдат отхвърлени, като основание чл.38, ал.2 ЗА претендира за адвокатско възнаграждение. Ответницата не оспорва сключването на 01.05.2018 г. на договора за кредит „Бяла карта“, но оспорва ищецът да е придобил вземанията по него чрез договора за цесия, както и твърдението, че бил упълномощен от предишния кредитор да уведоми длъжника за цесията. Прави възражение за нищожност на договора за цесия поради липса на негов съществен елемент-цената. Твърди още, че договорът кредит е недействителен на основание чл.23 във вр. чл.22, във вр. с чл.11, ал.1, т.11 от ЗПК, тъй като в договора не е посочен размерът на главницата и лихвите във всяка една погасителна вноска, което е от съществено значение за възможността заемът да бъде върнат предсрочно. Счита, че договорът е недействителен и на основание чл.22, вр. чл.11, ал.1,т.20 ЗПК, тъй като както в договора, така и в представените Общи условия липсва ясна информация по чл.11, ал.1, т.20 от ЗПК за наличието или липсата на право на отказ на потребителя от договора, срока, в който това право може да бъде упражнено, и другите условия за неговото упражняване, включително информация за задължението на потребителя да погаси усвоената главница и лихвата, както и за размера на лихвения процент на ден. При това положение кредитополучателят връща само чистата стойност на кредита - 300 лв. и не дължи лихва или други разходи по кредита. Ответницата прави възражение за нищожност на клаузата от договора за неустойка по чл. 26,ал.1 от ЗЗД, като счита, че накърнява добрите нрави. Сочи, че неустойката не обезпечава възстановяването на вредите от неизпълнение задължението за връщане на заема, а евентуални такива от непредставянето на обезпечение, чрез поръчителство или банкова гаранция, поради което в случая обезпечението има цел, различна от тази на неустойката. От неизпълнението на задължение за представяне на обезпечение не настъпва вреда за кредитора, размера на която да бъде обект на обезвреда в клауза за неустойка. В този случай при неизпълнение на задължението за връщане на дадената в заем сума и възнаграждение за ползването ѝ кредитора ще се удовлетвори от имуществото на длъжника, което служи за общо обезпечение, с оглед правилото на чл. 133 ЗЗД. Ето защо уговорката между страните за заплащане на неустойка, тъй като не преследва заложените ѝ функции, разяснени и в ТР № 1/2009 г.на ОС на ТК на ВКС, е нищожна поради противоречие с добрите нрави.

В съдебно заседание ищецът „ за К. на П. З. Е. чрез процесуалния си представител юрисконсулт К. Л. поддържа иска си.

Ответникът Н. Р. В. чрез пълномощника си А. О. оспорва иска.

Маданският районен съд, като взе предвид изложеното в исковата молба, възраженията в отговора и след преценка на събраните по делото доказателства прие за установено от фактическа страна следното:

Със Заявление вх.№ 1467/07.08.2019г.заявителят“ за К. на П. З. Е. е поискал издаване на заповед за изпълнение по чл.410 от ГПК срещу Н. Р. В. и по образуваното ч.гр.д№ 267/2019г. е издадена Заповед за изпълнение № 113/19.08.2019г. за претендираните суми. В срока по чл.414,ал.2 от ГПК е постъпило възражение от длъжника с вх.№ 1628/10.09.2019г., изпратено по пощата на 05.09.2019г.

С Разпореждане № 674/10.09.2019г. съдът е указал на заявителя, че може да предяви иск за установяване на вземането си, като до внесе дължимата държавна такса. Разпореждането е съобщено на заявителя на 19.09.2019г. В едномесечния

срок по чл.414,ал.4 от ГПК заявителят е предявил настоящият иск с вх.№ 1833/16.10.2019г. ,поради което искът е процесуално допустим.

Между „****“ ООД гр.С. като цедент и „. за К. на П. З. Е. гр.С. като цесионер е сключен Рамков договор за прехвърляне на парични задължения/цесия/ от 11.11.2016г., по силата на който цедента прехвърля на цесионера свои ликвидни и изискуеми вземания, произхождащи от договори за заем по ЗЗД и ТЗ и договори за потребителски кредити по смисъла на ЗПФУР , сключени с физически лица и индивидуализирани в Приложение № 1/ 23.04.2019г. От приложеното към делото Приложение № 1/23.04.2019г. е видно, че под № 465 в него фигурира и ответницата Н. Р. В. с вземане по договор № 542919/01.05.2018г. в общ размер на 588,26 лева. С потвърждение по чл.99,ал.3 ат ЗЗД „****“ ООД е потвърдило извършената цесия на всички вземания, цедирани на „. за К. на П. З. Е. по Приложение № 1.

На ответницата Н. В. от „****“ ООД чрез „. за К. на П. З. Е., изрично упълномощена за това с пълномощно Рег.№ 11767/ 29.12.2016г. е изпратена покана за доброволно изпълнение, с което я уведомява за извършената цесия, както и за обявяване на предсрочна изискуемост на дължимите по договор № 542919/01.05.2018г. суми в общ размер на 588,26 лева, за които е в забава с плащането. Уведомлението е получено на 08.05.2019г. от майката на длъжника З. В..

Не се оспорва, че между „****“ ООД гр.С., като кредитодател, и Н. Р. В., като кредитополучател, е сключен на 01.05.2018 г. Договор за кредит „Бяла карта" с № 542919, по силата на който кредитодателят се е задължил да предостави на кредитополучателя револвиращ кредит в максимален размер на 300 лева, под формата на разрешен кредитен лимит, който се усвоява чрез международна кредитна карта "Бяла карта"/Access Finance/i Card, а кредитополучателят се е задължил да го ползва и върне съгласно условията на договора-чл.8. Договорът е сключен за неопределен срок-чл.4,ал.1. Неразделна част от сключения договор се явяват и Общи условия към Рамков договор за предоставяне на кобрандирана платежна карта Бяла Карта/ Accesse Finance/iCard /Visa. Не се оспорва, че ответницата е получила съгласно чл.2,ал.2 от договора платежен документ-кобрандирана кредитна карта с № 542919, като е поела задължението да заплаща текущото си задължение до 2-ро число на текущия месец, дефинирано в чл. 3, ал. 3, като сбор от усвоена и непогасена главница между 01 и 19 - то число на текущия месец и тази между 20 - то и последно число на предходния месец, начислена и непогасена договорна лихва върху всяка една от двете главници, неустойки за неизпълнение, лихва за забава и разходи за събиране, в случай, че такива са начислени през текущия месец. Уговорената съгласно чл.4,ал.1,т.2 от договора договорна лихва се начислява всеки ден при фиксиран годишен лихвен процент от 43,2% или дневен процент в размер на 0,12%. В случая начислената на ответницата договорна лихва за периода от 10.06.2018г.-датата на първата транзакция по кредитната карта до 06.11.2018г. -датата на предсрочната изискуемост е в размер на 23,80 лева. Договорения ГПР е в размер на 45,9%. Със сключване на договора съгласно чл.12 от същия ответницата е поела и задължение при забава в срок от 3 дни от настъпване на падежа на всяка вноска да осигури обезпечение - поръчител, на основание чл.15, който да отговаря на изискванията по т.1-5 от същата разпоредба и който да подпише договор за поръчителство с кредитодателя, като задължението за предоставяне на допълнителното обезпечение възниква при всеки отделен случай на забава за плащане на текущо задължение на падежа.Освен поръчител кредитополучателят следва да заплати и 15% от максималния кредитен лимит, която сума да послужи

за частично погасяване на задължението. Ответницата е изпаднала в забава, но не е осигурила поръчителство, поради което и кредиторът е начислил неустойка за неизпълнение на договорно задължение за всяко отделно неизпълнение, считано от 6 - то число на месеца, в който не е извършено плащане до 5 - то число на следващия месец в размер на 10 % от усвоената и непогасена главница в размер на **58,50 лева**. Страните са уговорили още и, че при забава при плащане на текущо задължение или на сума по чл.12,ал.1, ответницата ще заплати разходи за действия по събиране на задължението в размер на 2,50 лв. за всеки ден до заплащането му, като на ответницата са начислени разходи по чл.21,ал.4 в размер на 80 лева. Наред с тази сума в чл.21,ал.5 от договора страните са уговорили, че след настъпване на предсрочна изискуемост ответникът дължи заплащането на еднократна такса в размер на 120 лева, включваща разходите за извънсъдебно събиране на вземанията, чрез ангажиране на служител или общо на ответницата е начислена сумата от **200 лева**.

В чл.21,ал.1 от договора е уговорено, че ако кредитополучателя изпадне в забава за плащане на което и да е парично задължение с повече от 10 дни или не е заплатил минимум 15% от одобрения кредитен лимит, кредитодателят има право да обяви цялото задължение по договора за предсрочно изискуемо по някой от посочените в чл.27 начини. В случая ищецът твърди, че е уведомил ответника за предсрочната изискуемост чрез изпращане на текстово съобщение на посочения от него в договора телефон, за което доказателства не се представят, поради което съдът приема, че уведомяването на ответника за предсрочната изискуемост от кредитора е станало на 08.05.2019г., когато е получено от майката на длъжника З. В. със задължение да го предаде на адресата.

При така установеното от фактическа страна съдът направи следните правни изводи:

Предявеният установителен иск с правно основание чл.422, ал.1 ГПК във вр. с чл. 240, ал.1 и 2, чл.86 и чл.92 ЗЗД е частично основателен.

От изложеното по-горе се установява, че между „***“ ООД гр.С. и „. за К. на П. З. Е. гр.С. е сключен Рамков договор за прехвърляне на парични задължения /цесия/ от 11.11.2016г. и Приложение № 1/23.04.2019г. по силата на който „***“ ООД е прехвърлил на „. за К. на П. З. Е. свои ликвидни и изискуеми вземания, произхождащи от потребителски договори, сключени с физически лица и индивидуализирани в Приложение № 1/ 23.04.2019г., в което под № 465 фигурира и ответницата Н. Р. В. с вземане по договор № 542919/01.05.2018г. в общ размер на 588,26 лева. „***“ ООД е потвърдило извършената цесия на всички вземания, цедирани на „. за К. на П. З. Е. по Приложение № 1. Длъжникът е уведомен за извършената цесия с писмо с обратна разписка, получено на 08.05.2019г. от цедента, чрез цесионера, който изрично е бил упълномощен за това, с приложеното по делото пълномощно.

Съдът намира за неоснователни наведените от ответника възражения за нищожност на цесията, поради липса на съществен елемент от сделката - не е посочена цена. Счита, че ответникът няма правен интерес да иска установяване на нищожност на процесния договор за цесия, тъй като нито е страна по договора, нито този договор го уврежда, защото с уведомяването на длъжника за цесията интересът му е изцяло защитен - от този момент нататък длъжникът знае, че следва да престира на новия кредитор. На него длъжникът може да противопостави всички свои възражения, които произтичат от договора му с цедента и които имат отношение към конкретно прехвърленото вземане. Всички уговорки между цедента и цесионера са въпроси, свързани с правоотношението

между тях, включително и цената. Тъй като в случая ответникът не е страна по цесионното правоотношение, той няма правен интерес от установяване както недействителността на договора за цесия, така и изпълнението на този договор от сключилите го страни. Наличието на правен интерес е абсолютна процесуална предпоставка за всякакъв вид защита в исковия процес и след като в случая такъв интерес липсва, възраженията на ответника за нищожност на процесния договор за цесия не подлежат на разглеждане, като недопустими.

По делото се установява, че между „****“ ООД гр.С., като кредитодател, и Н. Р. В., като кредитополучател, е сключен на 01.05.2018 г. Договор за кредит „Бяла карта“ с № 542919, по силата на който кредитодателят се е задължил да предостави на кредитополучателя револвиращ кредит в максимален размер на 300 лева, под формата на разрешен кредитен лимит, който се усвоява чрез международна кредитна карта "Бяла карта"/Access Finance/i Card, а кредитополучателят се е задължил да го ползва и върне съгласно условията на договора.

Не е спорно, че след като се претендира вземане, основано на неизпълнено задължение по договор за паричен заем, сключен между небанкова финансова институция и физическо лице, то безспорно длъжникът има качеството на „потребител“, поради което съдът е длъжен служебно да провери дали договорът съдържа неравноправни клаузи, тъй като тези клаузи не са обвързващи за потребителя, при действието на член 6, параграф 1 от Директива 93/13 на ЕИО на Съвета, разпоредбите на която с §13а,т.9 от ДР на ЗЗП са въведени в националното законодателство-ЗЗП. В редица свои решения/Решение № 23/07.07.2016г. по т.д.№ 3686/2014г. на Іт.о; Решение № 232/05.01.2017г. по т.д.№ 2416/2015г. на Іт.о. и др./ ВКС съобразявайки задължителната практика на СЕС приема, че съдът следи служебно за наличието на неравноправни клаузи в потребителски договори.

Оспорва се от ответника, че договора за заем е недействителен на основание чл. 22, във вр. с чл.11,ал.1 т.11 и т.20 от ЗЗП. Съгласно чл.22 от ЗЗП когато не са спазени изискванията на чл.10,ал.1,чл.11,ал.1,т.7-12 и 20 и ал.2 и чл.12,ал.1,т.7-9 договорът за потребителски кредит е недействителен. Според изискването на чл. 11,ал.1,т.11 дговорът за потребителски кредит следва да съдържа условията за издължаване на кредита от потребителя, включително погасителен план, съдържащ информация за размера, броя, периодичността и датите на плащане на погасителните вноски, последователността на разпределение на вноските между различните неизплатени суми, дължими при различни лихвени проценти за целите на погасяването. Съдът счита, че не е допуснато нарушение на чл.11,ал.1,т.11 от ЗПК, тъй като в настоящия случай няма как да има предварително изготвен погасителен план и погасителни вноски, понеже получателя на кредитен лимит/кредитна карта/ решава кога да тегли и внася суми по кредита, като съответно има задължение да заплаща сума за револвиране в уговорения в договора начин и размер, включваща усвоена главница и лихва върху усвоената главница. Доколкото в договора е уговорен фиксиран годишен лихвен процент /който не е променян/ и ГПР, като не е предвидено заплащане на суми, дължими при различни лихвени проценти, то не е било необходимо/ а и в случая невъзможно/ да се посочва последователността на разпределение на вноските между различните неизплатени суми и се предсатвя погасителен план.

Неоснователно е и възражението на ответника, че е нарушено изискването на чл. 11,ал.1,т.20 от ЗПК, съгласно който договорът следва да съдържа информация за наличието или липсата на право на отказ на потребителя от договора, срока, в който това право може да бъде упражнено, и другите условия за неговото

упражняване, включително информация за задължението на потребителя да погаси усвоената главница и лихвата съгласно чл.29,ал.4 и 6 , както и за размера на лихвения процент на ден. В случая в чл.19.2 от договора е регламентирано правото на потребителя да се откаже от договора, сроковете и начина това право да бъде реализирано.

Съдът счита, че клаузата на чл.4,т.2 от договора, регламентираща договорната /възнаградителната/ лихва противоречи на добрите нрави, поради което е нищожна по следните съображения:

При формиране на размера на договорната лихва, обективен критерий може да бъде размерът на законната лихва, без обаче тя да може да се приеме като максимален. В съдебната практика се приема, че максималният размер, до който съглашението за плащане на възнаградителната лихва е действително, е, ако тя не надвишава с повече от три пъти законната такава /в този смисъл Решение № 378 от 18.05.2006 г. на ВКС по гр.д.№ 315/2005 на второ г.о./ В настоящия случай договорените между страните лихви - в размер на 43,20 % годишно и 0,12 % дневно върху усвояния размер, както и годишен процент на разходите от 45,90 %, надхвърлят четирикратно законната, което представлява нарушение на добрите нрави, тъй като надхвърлят трикратния размер на законната лихва, като същевременно предвиждат и повече от едно възнаграждение при ползване на финансовия ресурс. Клаузата на договора, установяваща размерите на договорната лихва накърнява договорното равноправие между страните, противоречи на добрите нрави и е в разрез с принципа на добросъвестността при договарянето, с оглед на което се явява нищожна. Поради това, че нищожните уговорки не произвеждат никакво действие, следва да се приеме, че лихва не е уговорена между страните и такова задължение не е възникнало за ответника.

Основателно е и възражението на ответника за нищожност на клаузата за неустойка, поради противоречието ѝ с добрите нрави. Критериите дали е налице нищожност на неустойка, поради противоречие с добрите нрави, се съдържат в ТР № 1 от 15.06.2010 г. по т. д. № 1/2009 г. на ОСТК на ВКС, а именно - когато е уговорена извън присъщите ѝ обезпечителна, обезщетителна и санкционна функции. Съгласно дадените разяснения в мотивите на ТР, за спазването на добрите нрави по иск за дължимост на неустойка, съдът следи служебно. Преценката за нищожност се извършва в зависимост от специфичните за всеки конкретен случаи факти и обстоятелства, при съобразяване на примерно посочени критерии, като - естество и размер на обезпеченото с неустойката задължение; обезпечение на поетото задължение с други, различни от неустойката правни способи; вид на уговорената неустойка и на неизпълнението, за което е предвидена; съотношението между нейния размер и очакваните за кредитора вреди от неизпълнението / Решение № 107/25.06.2010 г. на ВКС по т. д. № 818/2009 г., II т.о./ Освен обезпечителна и обезщетителна, по волята на страните, неустойката може да изпълнява и санкционна функция. В случая, страните са уговорили клауза за задължаване на кредитополучателя да осигури обезпечение в тридневен срок след настъпване на падежа при забава в плащането, като при неизпълнение са предвидили неустойка /чл. 20/ в размер на 10 % от усвоената и непогасена главница, като неустойката се начислява за всяко отделно неизпълнение на задължението на 6-то число на месеца, в който не е погасено до 5-то число текущото задължение. Така, както е уговорена, неустойката е предназначена единствено да санкционира заемателя за виновното неспазване на договорното задължение за предоставяне на обезпечение. Задължението за обезпечаване неизпълнението в срок на главното задължение има вторичен

характер и изпълнението му не рефлектира пряко върху същинското задължение за погасяване на заетата сума. Такава клауза изцяло противоречи на добрите нрави по смисъла на чл. 26, ал. 1, предл. 3 ЗЗД, тъй като нарушава принципа на справедливост и излиза извън обезпечителните и обезщетителните функции, които законодателят определя за нея. Действително няма пречка размерът ѝ да надхвърля вредите от изпълнението. В случая обаче, няма адекватен критерий за преценка на това надвишаване, доколкото се посочи, че процесната клауза обезпечава изпълнението на вторично задължение, т.е. обезпечава изпълнението на задължението за обезпечаване на главното задължение. Следователно и санкционната функция на договорената неустойка е вън от предмета на задължението, тъй като само по себе си непредоставянето на обезпечение не води до претърпяването на вреди. Основната цел на така уговорената неустойка е да доведе до неоснователно обогатяване на заемодателя за сметка на заемополучателя и до увеличаване на подлежаща на връщане сума, което противоречи на добрите нрави и не се толерира от закона. Тя нарушава принципа на справедливост и не държи сметка за реалните вреди от изпълнението /в т. см. Решение № 74 от 21.06.2011 г. на ВКС по гр. д. № 541/2010 г., IV г. о., ГК/. Тъй като противоречието между клаузата и добрите нрави е налице още при сключване на договора, не е налице валидно неустойечно съглашение и според чл. 26, ал. 1, вр. с ал. 4 ЗЗД, в тази част договорът не е породил правно действие. Нищожността на клаузата е пречка за възникване на задължение по нея. И на това основание, сумата е недължима.

Нищожни са и клаузите предвиждащи такси и разходи за събиране на задълженията по чл. 21, ал. 4 и 5 от договора. Посочените клаузи, както и клаузата за неустойка са нищожни и на основание разпоредбата на чл. 21, ал. 1 от ЗПК, съгласно която, всяка клауза в договор за потребителски кредит, имаща за цел или резултат заобикаляне изискванията на този закон, е нищожна. С посочените клаузи се заобикаля ограничението по чл. 33 от ЗПК и се въвеждат допълнителни плащания, чиято дължимост е свързана с хипотеза на забава на длъжника.

След като настоящият договор е сключен при действието на ЗПК, то императивните му норми следва да бъдат съобразени служебно от съда, а именно чл. 33, ал. 1 и 2, съгласно които ал. 1 предвижда, че при забава на потребителя кредиторът има право само на лихва върху неплатената в срок сума за времето на забавата, а съгласно ал. 2 обезщетението за забава не може да надвишава законната лихва. В случая освен законната лихва за забава ищещът претендира и неустойка и такси и разходи за събиране на вземането, които по същество също представляват неустойка за забавено плащане, а не плащане за покриване разходи по събиране на вземането. Посочените клаузи са неравноправни, поради което нищожни и на основание чл. 146, ал. 1 във вр. с чл. 143, т. 5 от ЗЗП, тъй като очевидно тези клаузи не са индивидуално уговорени и задължават потребителя при изпълнение на негови задължения да заплати необосновано високо обезщетение или неустойка. Необосновано висока - 2/3 от стойността на заема е и клаузата, предвиждаща такси и разходи за извънсъдебно събиране на вземането в размер на 200,00 лева при отпуснат кредит от 300 лева. Посоченото вземане се обосновава като допълнителна услуга, но самото естество на действията на кредитора, изключва квалификацията им като такива, тъй като уведомяването на длъжника за допуснатата от него забава на плащане и предупреждение за последиците от нея, както и поддържането на нарочен служител, натоварен да търси доброволно, макар и забавено плащане са типични действия по управление на лош кредит и съставляват присъщ за основния предмет на договора, а не

допълнителен разход. Този вид дейност на кредитора се компенсира с основното възнаграждение като цена на самото рисково/без предварително обезпечаване/ кредитиране и е типичен ценообразуващ елемент на възнаградителната лихва. Възможността кредиторът да въвежда такси извън стойността на договорения размер на заема е регламентирана в чл.10а от ЗПК и е предвидена за допълнителни услуги, свързани с договора за потребителски кредит. Налице е изрична забрана, съгласно чл.10а,ал.2 от ЗПК да се изискват такси и комисионни за действия, свързани с усвояването и управлението на кредита. Нищожността на клаузите на чл.21,ал.4 и 5 от договора не е породила задължение за ответника, поради което той не дължи и претендираните на това основание суми.

По изложените съображения съдът счита, че предявенията иск е основателен само в частта му за претендираната главница в размер на 292,46 лева, в частта му относно дължимата лихва за забава в размер на 7,46 лева /изчислена с Calcultor.bg/ за периода от 08.05.2019г., на която дата ответникът е уведомен за предсрочната изискуемост с писмо с обратна разписка, получено от майка му до подаване на заявлението на 07.08.2019г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от подаване на заявлението - 07.08.2019г. до окончателното изплащане на сумата. В останалата част искът е неоснователен и следва да бъде отхвърлен по изложените по-горе съображения.

Ще следва с оглед изхода на делото и на основание чл.81 във вр. с чл.78,ал.1 от ГПК да бъде осъден ответника да заплати на ищеца разноски по делото съразмерно с уважената част от иска в размер на 187,29 лева за исковото производство и 120,40 лева за заповедното производство. Ще следва да бъде осъден ищеца да заплати на основание чл.38,ал.2 от ЗА на адвокат М. О. развоски по делото съразмерно с отхвърлената част от иска в размер на 139,46 лева. Мотивиран от горното Маданският районен съд

Р Е Ш И :

ПРИЗНАВА за установено по предявените от „. за К. на П. З. Е., с ЕИК ****, със седалище и А. на управление: гр. С., ул. „. В. № .., .., представлявано от И. Ц. К. по предявените обективно, кумулативно съединени искиове, с правна квалификация чл. 422, ал. 1 ГПК във вр. чл. 79, ал. 1, във вр. с чл.86,ал.1 от ЗЗД, че Н. Р. В., с ЕГН *, с постоянен А. : с.Е., гр.Р., ПК 4070 му дължи заплащане на сумата 292,46 лева -главница по Договор за кредит "Бяла карта" № 542919/01.05.2018г., лихва за забава върху главницата в размер на 7,46 лева за периода от 08.05.2019г. до 007.08.2019г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от 07.08.2019г. до окончателното плащане на сумата, за които е издадена Заповед за изпълнение № 113/19.08.2019г. по ч.гр.д.№ 267/2019г. по описа на Районен съд-Мадан.

ОТХВЪРЛЯ предявените от „. за К. на П. З. Е., с ЕИК ****, със седалище и А. на управление: гр. С., ул. „. В. №.., .., представлявано от И. Ц. К. срещу Н. Р. В., с ЕГН *, с постоянен А. : с.Е., гр.Р., ПК 4070 искиове с правно основание чл.422,ал.1 от ГПК в размер на 58,50 лева неустойка по Договор за кредит "Бяла карта" № 542919/01.05.2018г., 200 лева-разходи и такси за извънсъдебно събиране на вземането и законна лихва за забава за разликата над 7,46 до 19,50 лева като неоснователни и недоказани.

ОСЪЖДА Н. Р. В., с ЕГН *, с постоянен А. : с.Е., гр.Р., ПК 4070 да заплати на „. за К. на П. З. Е., с ЕИК ****, със седалище и А. на управление: гр. С., ул. „. В. №.., .3, представлявано от И. Ц. К. на основание чл. 81 във вр. с чл.78, ал. 1 ГПК разноски

по делото съразмерно с уважената част от иска в размер на 187,29 лева за исковото производство и 120,40 лева за заповедното производство.

ОСЪЖДА „. за К. на П. З. Е., с ЕИК ****, със седалище и А. на управление: гр. С., ул. „ В. №..., .., представлявано от И. Ц. К. да заплати на адвокат М. М. О. с ЕГН *, с А. гр.Р., бул.“. № .. на основание чл.38,ал.2 от ЗА във вр. с чл.7,ал.2,т.1 от Наредба№ 1/09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения адвокатско възнаграждение в размер на 139,46 лева за оказана безплатна помощ на ответника Н. Р. В..

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване в двуседмичен срок от връчването му на страните пред Окръжен съд-С..

СЪДИЯ: